

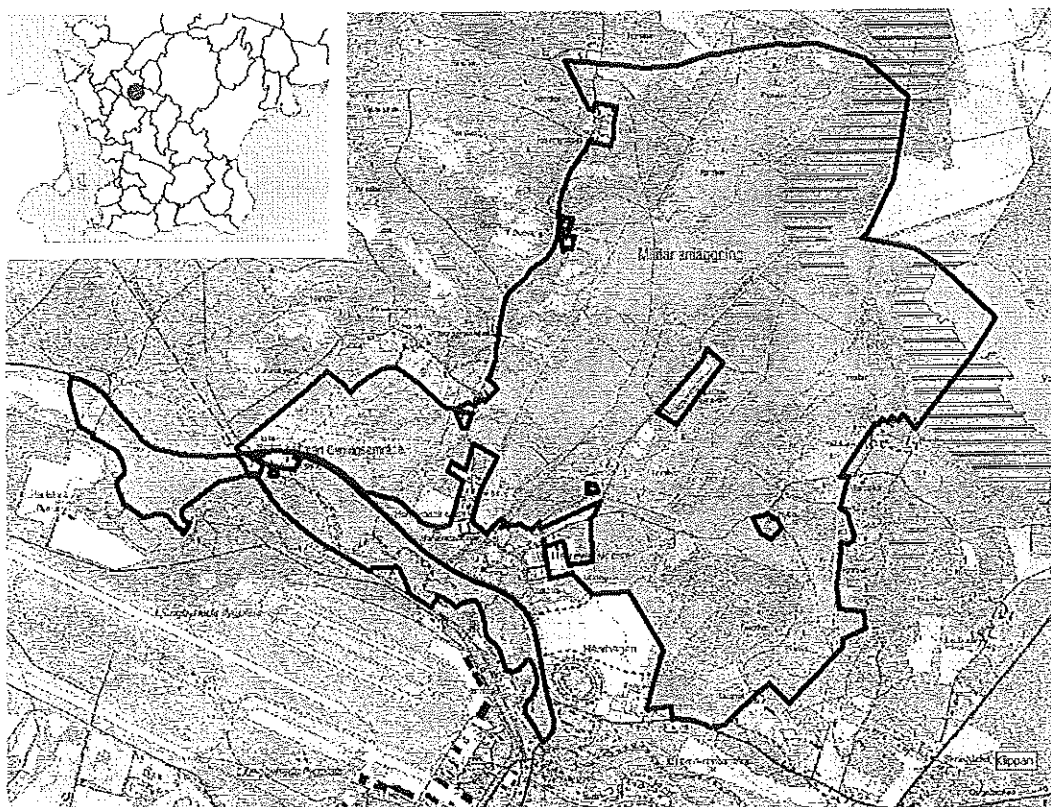
Bildande av naturreservatet Herrevadskloster i Klippans kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Herrevadskloster
Kommun	Klippan
Natura 2000 ID	SE 0420242, SE0420287 och SE 0420293
DOS-ID	1002354
Gränser	Området begränsas av mitten av svart linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Herrevadskloster 2:71, Ljungby 4:101, del av Brandeborg 8:1, del av Sjöleden 1:5 och del av Riseberga-Svenstorp 1:4 samt del av Herrevadskloster S:3 och Herrevadskoster S:5.
Markägarkategori	Staten och enskilda
Läge	Området är beläget ca 8 km sydöst om Klippan
Kartblad	Topografiska kartor: 3C SO Ekonomiska kartor: 03C4i
Koordinat centralpunkt	x:390847 y:6218087 (SWEREF99)
Naturgeografisk region	Region nr 8, Nordöst Skånes skogslandskap
Vattenförekomst (HID):	Rönneå SE96000
Inskrivna uyttjanderätter	Se bilaga 2
Gemensamhetsanläggningar	Se bilaga 2
Areal	583,3 ha varav ca 575,2 ha land och ca 8.8 ha vatten
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

Syftet med naturreservatet

Naturreservatet ska främst utgöra ett större sammanhängande trädklätt beteslandskap med spärrkromiga ekar och bokar i en mosaik med hävdade våtmarker, sumpskogar och restaurerade ädellövskogar. Vattenregimen med bl.a. Rönneå och Ybbarpsån ska bevaras och om möjligt restaureras.

Syftet uppnås genom att:

- Bevara, restaurera och utveckla ädellövträd av främst grova ekar och bokar,
- Bevara, restaurera och utveckla grova lövträd, främst björk,
- Bevara, restaurera och utveckla betesmarkerna,
- Bevara och utveckla de alluviala lövskogarna,

- Bevara, restaurera och utveckla ädellövskogarna,
- Bevara, restaurera och utveckla rikkärret,
- Restaurera våtmarker,
- Om möjligt återställa vattenregimen i området, genom återmeandring av Ybbarpsån och diken samt igensättning alternativt upptagning av rörlagda diken,
- Bevara och utveckla de entomologiska värdena inom området (vid behov inplantering), i synnerhet för ekoxe och läderbagge,
- Bevara, restaurera och utveckla de ornitologiska, floristiska, mykologiska och zoologiska värdena inom området,
- Gynna de i området förekommande rödlistade arterna,
- Bevara Rönneås bottenstruktur och låta Rönneå få fortsätta sin meandring,
- Tydliggöra områdets kulturmiljövärden,
- Främja det rörliga friluftslivet och särskilt beakta tillgänglighet för funktionshindrade,
- Borttagande av förvaltaren ansedda främmande arter.
- Spara och kontinuerligt skapa död ved. Död ved av lövträd ska sparas i största möjliga utsträckning,
- Undvika markskador.

Ny kunskap om rödlistade arter och hotade naturtyper beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Landskapet utgörs av en flack dalgång som går från Västra Sorrödssjön ner mot Rönneå. Berggrunden består av granit vilken är överlagrad av morän. I området finns mindre moränryggar, såsom Horsabacken och Hästhagen. Längs med Rönneå och markerna utmed Västra Sorrödssjön utgörs jordarten av grovmo, sand och grus. De tidigare sjösänkingsmarkerna utgörs av torv.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

I området finns spår av mänsklig närvaro från stenåldern och framåt. De äldsta fornlämningarna i området utgörs av en hällristning (skålgrop) och stensättningar från bronsåldern-järnåldern. Det finns även en hög (9 meter i diameter och 0,9 meter hög) från bronsåldern-järnåldern. Det finns vidare fyra större områden med röjningsrösen från bronsåldern-järnåldern. Inom dessa områden finns 500, 300, 200, respektive 150 stycken mindre röjningsrösen. Rösena är runda eller i det

närmaste runda och 3-5 meter i diameter och består av sten i storleken 0,2-0,5 meter.

I mitten av 1100-talet grundade biskop Eskil cistercienserklostret, Herrevadskloster. Efter reformationen på 1530-talet omvandlades klostret till förläningsgods. I samband med att Skåne blev svenskt kom Herrevadskloster från 1690-talet att fungera som översteboställe. Herrevadskloster har enbart under mycket kort tid varit i enskild ägo. Detta har troligen medfört att det stora antalet grova ekar fortfarande finns kvar. Den äldsta eken i område (död sedan länge) kallas snapphaneeken, då trädet användes för att hänga sk. snapphauar under det Skånska kriget på 1670-talet.

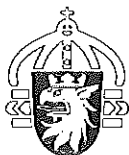
Det finns spår av en grundare lertäkt i området där munkarna tog lera för att bränna i lerugnen i närheten. Lerbruksugnen är omnämd år 1555 då abboten i Herrevad fick ett reprimandbrev av kungen för allt för ringa tegelleveranser. Vid lerungslämningen som omfattar ett område av totalt cirka 40 x 40 meter finns såväl rester av ugn som gott om lertegeldelar.

Nyare kulturlämningar består främst av de lämningarna från militären under tidsperioden 1902-2005 (skjutbana med skjutledartorn, skjutövningsmålsgröpar, skjutvallar och skyttevärn).

Idag utgörs området till största delen av betesmarker, som betas av cirka 450 nötkreatur. I framförallt de östra och södra delarna består området av skog, främst av produktionsskogskaraktär. I områdets norra del har en större sumpskog vuxit upp på den gamla sjösänkingsmarken. I anslutning till Rönneå finns tidigare slåttermarker. I dagsläget ligger merparten ohävdade och de är stadda i en sakta igenväxning med salix och al.

Biologiska bevarandevärden

De främsta biologiska värdena utgörs av mängden grova träd. Totalt har 1092 stycken träd gps-utmärkts, varav den absoluta merparten återfinns inom naturreservatet (850 stycken). Merparten av de 1092 träden utgörs av ek (738 stycken). Medelomkretsen på dessa är 276 cm, och den största eken har en omkrets på 870 cm. 184 stycken träd utgörs av bok, med en medelomkrets på 309 cm, varav den största boken har en omkrets på 550 cm. Det finns även grova aplar, askar, björkar, sälgar och tallar. De grova träden bidrar till en hög täthet av flera hackspettsarter.

Vidare utgörs de biologiska värdena av den inre Rönneå med mad och rikkärr samt sumpskogen med alla de arter som är knutna till dessa miljöer. Naturreservatet är cirka 583 hektar stort, vilket är ett värde i sig självt. I området finns en unik möjlighet att bevara hotade arter på landskapsnivå.

Tidigare har blåkråka, mellanspett, ekoxe och läderbagge påträffats i området. Dessa arter är karaktärsarter för trädklädda betesmarker med gamla grova mulmbildande ekar och bokar. Både blåkråka och mellanspett är idag utdöda i Sverige. Blåkråkan minskar dessutom fortfarande inom sitt utbredningsområde i Europa.

I naturreservatet ingår tre stycken Natura 2000 områden (Herrevadskloster och Herrevadskloster-Broröd). De prioriterade naturtyperna utgörs av artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ, artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat och alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade. Andra viktiga förekommande naturtyper är trädklädda betesmarker och naturligt eutrofa sjöar med nate eller dybladsvegetation. Natura 2000 arterna utgörs av bivårk, brun kärrhök, röd glada, rördrom, spillkråka, sångsvan och törnskata. I naturreservatet finns även rödlistade arter som kungsfiskare (VU), skogsduva (NT), mindre hackspett (NT), göktyta (NT), hartmansstarr (VU) och ett flertal hänsynskrävande insekter, däribland violett kantad guldvinge (NT) och kardinalfärgad rödbeck (NT). Antalet inventeringar i modern tid, inom naturreservatet, är få varför antalet rödlistade arter torde vara betydligt fler.

I området finns ett mindre rikkärr. Här finns arter som ängsstarr, guldspärrmossa, kalkkammosa, späd skorpionmossa, kärrkvastmossa, loppstarr, ängsnycklar, tätört, vildlin och kärrknipprot. Området betas av nötkreatur.

Friluftsliv och tillgänglighet

Området har stor potential för friluftslivet. Det är enkelt att ta sig till Herrevadskloster, antingen med buss eller med bil. I området finns i dagsläget en motionsslinga med elljusspår. Närmare 15.000 personer paddlar årligen på Rönneå, med möjlighet att ta upp kanoten i anslutning till naturreservatet.

Skälen för beslutet

- **Stort sammanhängande område:** Herrevadskloster utgör ett stort sammanhängande biologiskt, kulturhistoriskt och friluftsmässigt värdefullt område.
- **Natura 2000 områden:** Ekhagmarker är av internationell betydelse. Inom naturreservatet finns därför tre stycken utpekade natura 2000-områden, Herrevadskloster (SE 0420287) 213 hektar och Herrevadskloster-Broröd (SE 0420242) 41,9 hektar samt Brandeborg (SE 0420293) 18,1 hektar.
- **Skånes naturvårdsprogram:** Två områden inom naturreservatet är utpekade i Skånes naturvårdsprogram (Herrevadskloster 2674) och (Sorrodssjöarna 2693).
- **Riksintresse kulturmiljö:** De sydvästra delarna av området omfattas av ett riksintresse för Kulturmiljövården (Herrevadskloster L:K29). Motiv för bevarande är att kulturlandskapet vid Rönne å och Ljungbyhed visar en lång historisk kontinuitet. Fornlämningarna tyder på en tidig bosättning. Delar av det nuvarande landskapets utformning, framför allt de betade markerna och ekdungarna vid Rönne å, kan sannolikt föras tillbaka till klostertiden. Inom området är både landskapet och bebyggelsen av såväl allmänt som militärhistoriskt intresse. Det finns minst sex stycken områden med fossil åkermark, ett 10-tal stensättningar, en hällristning samt en hög.
- **Riksintresse naturvård:** Rönne å som slingrar sig igenom naturreservatet utgör ett riksintresse för naturvården, enligt 3 kap 6 § miljöbalken (N40, Rönneå dalgång).
- **Nationellt värdefullt vatten:** Rönne å är utpekad som ett nationellt värdefullt vatten, klass 1 (Rönne å, M2126).
- **Tätortsnära natur:** Området utmed Rönneå omfattas också av programmet tätortsnära natur (Rönneåns övre dalgång). Rönneå utnyttjas årligen av cirka 15.000 kanotister.
- **Bevarandeplan för odlingslandskapet:** Stora delar av naturreservatet omfattas av nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (Rönneå dalgång).

Delar av dessa områden omfattas även av Bevarandeplan för odlingslandskapet (Rönneås dalgång).

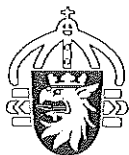
- **Strandskydd:** Strandskyddsbestämmelser råder längs med hela Rönneå och Ybbarpsån inom naturreservatet och utmed Västra Sorrödssjön.
- **Våtmarksinventeringen:** Området närmast V Sorrödssjön omfattas av våtmarksinventeringen (objekt nr 03C4I02). V. Sorrödssjön utgör ett fiskevårdsområde. I anslutning till Ybbarpsån har det anlagts en våtmark på cirka 2,2 hektar.
- **Nyckelbiotoper och sumpskogar:** Skogsstyrelsen har pekat ut två nyckelbiotoper och två sumpskogar i området. Nyckelbiotoperna ligger bredvid varandra söder om Rönneå. De utgörs av en betad hagmark på 2,1 hektar med spärrkroniga grova ekar och en sekundär lövnaturskog på 3,9 hektar med död ved och värdefull kärlväxtflora bl.a. smörboll. Sumpskogarna inom naturreservatet utgörs främst av delar av en större sumpskog på den tidigare utdikade Västra Sorrödssjöns botten och i anslutning till Rönneå.

Området utgör ett viktigt närrekreationsområde för boende i och kring Ljungbyhed samt har stor potential att bli ett mycket uppskattat turistmål.

Ett permanent skydd av naturreservatet Herrevadskloster medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen ett rikt odlingslandskap, levande skogar, myllrande våtmarker, levande sjöar och vattendrag, god bebyggd miljö och ett rikt växt och djurliv.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 3) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, muddra, rensa, borra, schakta, dika eller fylla ut,
2. uppföra ny byggnad, eller annan anläggning exempelvis mast, luftledning, vindkraftverk,
3. anordna upplag, annat än tillfälligt för skogs- och jordbrukets behov,
4. omföra betesmark till kultiverad betesmark eller åker,
5. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
6. använda kemiska bekämpningsmedel, sprida konstgödselmedel, jordförbättringsmedel eller kalk, stödutfodra eller använda tryckimpregnerat material,
7. bedriva jakt, med undantag av förvaltaren påkallad skyddsjakt,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av och upplysning om naturreservatet,
2. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
3. röjning, gallring, avverkning, sådd eller plantering av buskar och träd,
4. omföring av åkermark till trädklädd betesmark,
5. igenläggning av diken,
6. skötsel av betesmark innefattande betesdrift, uppsättande och underhåll av stängsel,

7. skötsel av skogsmark,
8. borttagande av invasiva arter,
9. uppsättning av fågelholkar och boplattformar för rovfågel,
10. inplantering av förvaltaren beslutade arter,
11. utförande av åtgärder för av förvaltaren utpekade arter,
12. undersökningar och miljöövervakning av djur- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. framföra vattenfarkost i Nybodamm, ex kanot, båt eller modellfartyg,
3. ställa upp eller övernatta i husbil, husvagn, eller motsvarande,
4. tälta eller elda utanför anvisade områden,
5. plocka, gräva upp eller på annat sätt skada växter, mossor, lavar eller vedlevande svampar,
6. samla in ryggradslösa djur, t ex skalbaggar eller mollusker,
7. avsiktligt störa eller påverka djurlivet,
8. medföra hund eller annat husdjur som ej hålls i koppel,
9. avsiktligt bryta sönder eller insamla och bortföra eller elda död ved,
10. starta eller landa med luftfarkost eller flyga med modellflyg,
11. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch, eller därmed jämförlig anordning annat än på av förvaltaren anvisade platser.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

12. utplacera främmande föremål (tex geocachar eller dylikt).

Slutligen är det förbjudet att utan förvaltarens godkännande

13. ordna hubertusjakt, ridturer utanför anvisad ridled, hundträning och -tävling/prov, orientering, fisketävling, skolverksamhet (utanför Nybo skog) eller dylikt.

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för;

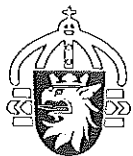
- åtgärder i samband med förvaltarens skötsel, restaurering eller utveckling av området, avseende både naturvärden och friluftsvärden,
- uppsättning av informations- och naturreservatsskyltar samt gränsmärken.
- normalt underhåll av befintliga vägar eller samfälliga vägar eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med vägar, leder, rastplatser etc).
- nyttjandet av servitut som belastar fastigheterna inom naturreservatet.
- underhåll av lagakraftvunna dikningsföretag och vattendomar.
- drift och underhåll (även nedgrävning av luftledningar) av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- och teledistributör, samt drift och underhåll av befintliga avloppsanläggningar som förekommer inom området. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts.

Från reservatsföreskrifterna gäller följande undantag;

- A6 avseende stödutfodring, gäller ej vid betespåsläpp eller i samband med hemtagning av djur eller vid akuta situationer. Förvaltaren ska avgöra var stödutfodringen ska ske.
- C7 gäller ej upptag av fisk i samband med fiske,
- C7, C8 och C11 gäller ej i samband med jakt,
- C8 gäller ej om förvaltarens godkännande enligt C13 inhämtats,
- C8 gäller ej förvaltarens eller arrendatorns vallhund vid skötsel och tillsyn av tamboskap,
- C9 gäller ej att elda sådan ved som förvaltaren lagt i vedbodarna.

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen eller förvaltaren i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- 7 kap 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område,
- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen,
- 7 kap 13-18 §§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelserna, gäller parallellt med reservatsföreskrifterna och skötselplanen,
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (16 §),
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Sjötrafikförordningen (1986:300) om t ex hastighetsbegränsningar, ankringsförbud, förbud mot vissa farkoster,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Ärendets handläggning

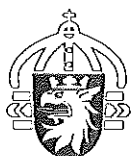
Fråga om bildande av naturreservat har aktualiserats i samband med att Naturvårdsverket förvärvade fastigheten Herrevadskloster 2:71 år 2005.

Samråd enligt FOM 25 och 26 §§ miljöbalken har skett inför bildandet av detta naturreservat med Klippans kommun.

Ärendet har remissbehandlats.

Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden finns i bilaga 3.

Naturvårdsverket har under år 2011 förvärvat ytterligare två fastigheter inom naturreservatet, del av Sjöleden 1:5 skifte 3 och del av Brandeborg 8:1.

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör den bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att det inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan skall fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av Länsstyrelsen i särskilt beslut denna dag.

Förvaltning

Länsstyrelsen i Skåne län är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 4.

Detta beslut har fattats av länsöverdirektören Göran Enander. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Elisabeth Hellmo, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, planhandläggare Sasa Sabljic, länsassessor Ann Westerdahl och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Göran Enander

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Utdrag ur fastighetsregistret, nyttjanderätter och gemensamhetsanläggningar
3. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Vår referens

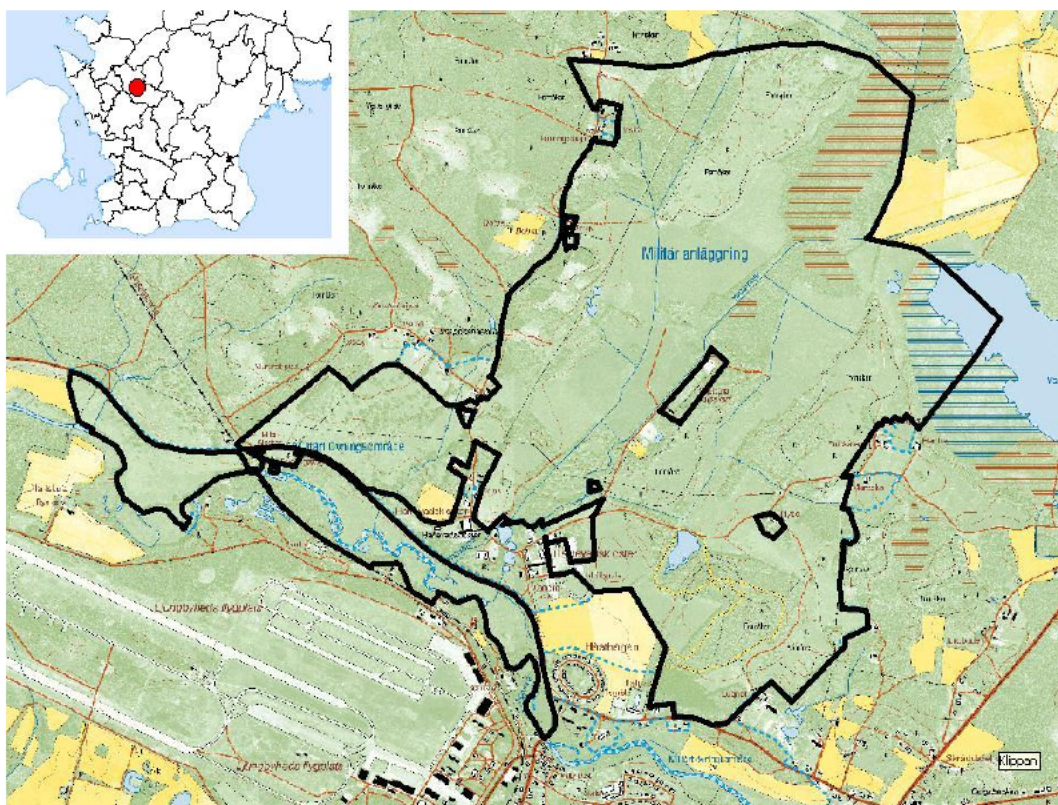
Miljöavdelningen

Johan Johnmark

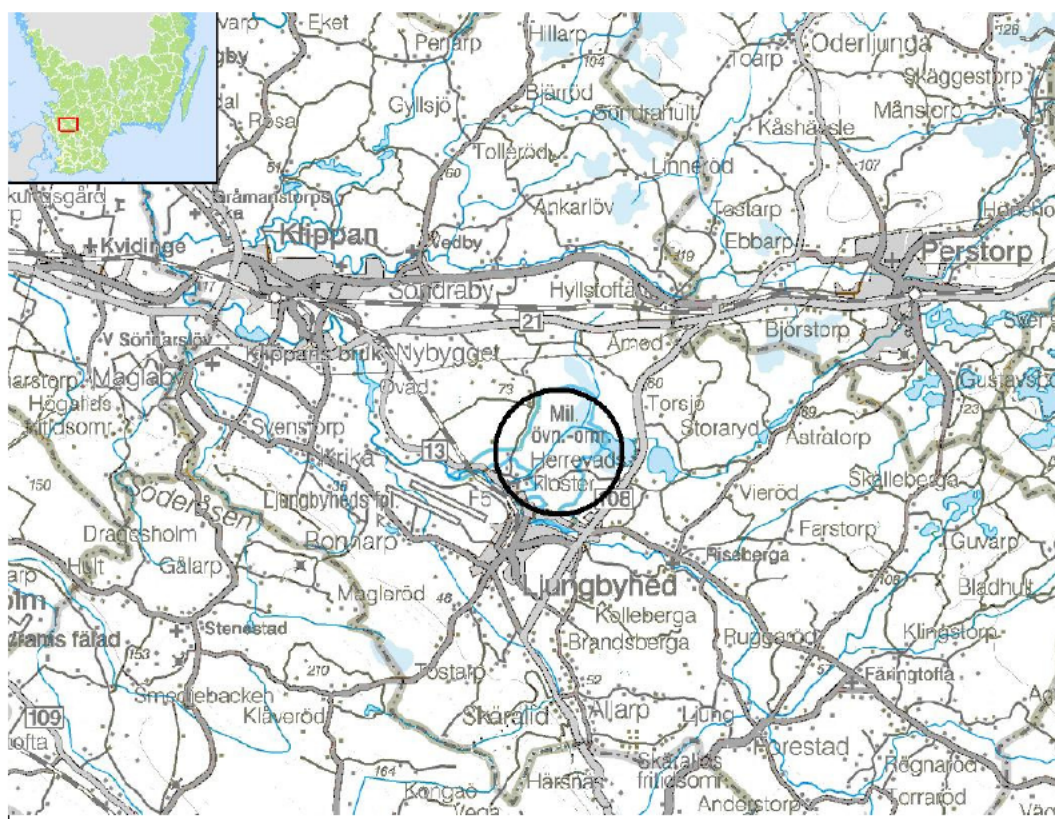
040/044 - 25 25 54

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 22 juni 2011 om Naturreservatet Herrevadskloster i Klippans kommun.

Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan. Området begränsas av mitten av den svarta linjen på kartan. Skala 1:20000

Översiktskarta med en svart ring kring naturreservatet. Skala cirka 1:100 000

Johan Johnmark

Kopia för kännedom till:
Akten